

1. Україна вже не лідер за кількістю скарг проти неї у ЄСПЛ. Актуальна статистика від Євросуду та Мін'юсту [Електронний ресурс]: - Режим доступу: https://humanrights.org.ua/material/ukrajina_vzhe_ne_lider_za_kilkistju_skarg_proti_neji_u_jespl_aktualna_statistika_vid_jevrosudu_ta_minjiust
2. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254/96-вр>
3. Шелевер Н.В. Проблемні питання виконання рішень Європейського суду з прав людини на території України. Альманах міжнародного права. Випуск 7. [Електронний ресурс]: - Режим доступу: <http://intlwalmanac.net/v7/13.pdf>
4. Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини»

Чернобук Валентина Віталіївна,
студентка

Науковий керівник –

Наливайко Лариса Романівна,
*професор кафедри загальноправових
дисциплін юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор,
Заслужений юрист України*

СУБ'ЄКТИ НАДАННЯ ПЕРВИННОЇ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Україна — це наша Батьківщина, країна багата на родючі ґрунти та щедрих людей. Саме наша держава робить зараз величезні кроки до змін і одним із них є поява 7 років назад Закону України «Про безоплатну правову допомогу», що легалізує функції допомоги та правову консультацію в різноманітних організаціях. Правова допомога це те чого потребує людина в будь-якій життєвій ситуації, адже складнощі можуть зустрітися як при оформленні договору так і при захисту своїх прав у суді. Однак чи має право на існування далі безоплатна правова допомога, чи має вона перспективи в подальшому та чи потрібно встановлювати певні обмеження до суб'єкта, який може зверну-

тися, саме на це я хочу звернути свою увагу.

Дане питання в своїх наукових працях розглядало невелике коло вчених, серед них хочу назвати таких, як Бежевець А.М., Лоджук М. Т., Морєву К.І., Іванцову А.В. та ін.

Переходячи до розгляду даного питання варто звернути увагу, що відповідно до ст. 7 Закону України «Про безоплатну правову допомогу» - безоплатна первинна правова допомога – вид державної гарантії, що полягає в інформуванні особи про її права і свободи, порядок їх реалізації, відновлення у випадку їх порушення та порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб. На мою думку, вищезазначене поняття можна висловити лише в декількох словах, а саме безоплатна первинна допомога—це допомога, яка надається державою безкоштовно задля підвищення правосвідомості людини та для вирішення питань з правового боку. Гадаю, що це було б зрозуміліше та простіше для звичайного громадянина.

Після визначення поняття первинної правової допомоги, варто визначити ціль з якою вона створюється, так у свої роботі Лоджук М.Т. зазначила, щоб допомогти пересічному громадянину, який не володіє спеціальними юридичними знаннями та навичками, щоб ефективно використовувати правові засоби для реалізації та захисту своїх інтересів, породжують необхідність в допомозі юриста-професіонала. [4,с.83]

Головним елементом даного питання виступають суб'єкти, так як відповідно до законодавства нашої країни є усі особи, які перебувають під юрисдикцією України, тобто можна зазначити, що будь-хто може звернутися за допомогою до органів місцевого самоврядування, фізичних чи юридичних осіб приватного права та інших перелічених органів, які уповноважені її надавати. Це досить добра новина, що право на звернення отримання безоплатної первинної правової допомоги мають усі, і тут потрібно наголосити на мою думку на слові «первинна», адже для надання безоплатної вторинної правової допомоги уже встановлюються певні критерії, яким мають відповідати особи, точніше вони мають бути однією з перелічених категорій у законі.

Суб'єктами ж надання безоплатної первинної правової допомоги можуть бути і органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи приватного права, а також спеціалізовані установи.[2] Для особи відкриваються так би мовити простори

та свобода вибору до кого звернутися.

Щодо перспектив розвитку варто згадати думку Бежевець А.М. та Моревої К.І вони у своїй роботі зазначили, що прийняття Закону України «Про надання безоплатної правової допомоги» було досить доцільним, та в подальшому сприятиме державі у забезпеченні належного виконання міжнародних зобов'язань у сфері захисту прав людини, запровадженні європейських стандартів у галузі надання правової допомоги та доступу до правосуддя.[3,с.126] Я згідна в повному обсязі з цією думкою, адже і справді це є великий крок держави, який дасть можливість враховувати та виконувати захист прав людини, саме вони зараз набирають все більших обертів та стають актуальними на міжнародній арені. На мою думку, людина є найважливішою цінністю для країни, адже так в Конституції України статті 3 зазначено, що «людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю.»[1], а з цього і випливає, що і захист її прав та інтересів, а також допомога в цьому є головним обов'язком держави.

Щодо суб'єкта надання досить вдало в своїй науковій роботі Заборовський В.В. виділив адвокатуру, так як він гадає, що це є позитивна позиція українського законодавства[5,с.249], адже і справді адвокат, який завжди тісно пов'язаний зі своїми клієнтами може найбільш повно заглибитися в ситуації, так в подальшому дати допомогу особам, які будуть її потребувати.

Тож підводячи підсумки, варто зазначити, що перспективи розвитку безоплатної правової допомоги, а саме збільшення кола суб'єктів, які її надають, суттєво буде змінюватися, що виведе нашу країну на зовсім новий рівень, та дасть розуміння того, що держава піклується перш за все за добробут кожного з нас.

---

1. Конституція України (чинна з 1996 р. зі змінами) // Офіційний портал Верховної Ради України

2. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 2 червня 2011 р. № 3460-VI (в ред. Закону України від 28 серпня 2018, підстава 2475-VIII).

3. Бежевець А. М. Безоплатна правова допомога: проблеми розвитку / А. М. Бежевець, К. І. Морева // Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Політологія. Соціологія. Право. - 2012. - № 1. - С. 125-127. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKPI_soc_2012_1_24

4. Лоджук М. Т. Про форми правової допомоги в юридичних клініках України / Максим Тарасович Лоджук // Ученые записки Таврического национального университета имени В. И. Вернадского. Серия: Юридические науки. – 2013. – Т. 26 (65). - № 2-1.

– Ч. 1. – С. 82-90.

5. Заборовський В.В. Адвокат як суб'єкт надання правової (професійної правничої) допомоги [Електронний ресурс] / В.В. Заборовський // Порівняльно-аналітичне право. – 2016. – № 2. – С. 248-250. – Режим доступу: http://pap.in.ua/2_2016/76.pdf

Шклярук Юлія Миколаївна,
студентка юридичного факультету
Чернівецького національного
університету ім. Юрія Федьковича

ПРО ТАНДЕМ ОСНОВНИХ ПРОВАЙДЕРІВ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ

Тривалий час безоплатні юридичні консультації, захист та представництво для багатьох пересічних українців були недосяжною послугою. Більшість з числа вразливих верств населення просто не мали змоги оплачувати послуги адвоката або ж взагалі були позбавлені доступу до професійної правової допомоги, а це в свою чергу зумовлювало неможливість фахового представництва в суді. Ситуація, яка склалася, створювала вкрай нерівні умови серед громадян та взагалі не сприяла їх довірі до державних установ, що вже говорити про віру у справедливість системи правосуддя, що є важливим для розвитку ефективних механізмів реалізації демократії.

Яка ж ситуація склалася на сьогоднішній день? Чи є у простого перехожого громадянина можливість скористатися безоплатною правовою допомогою та якщо так, як реалізувати це право?

Відповідь знайдено – з ухваленням Закону «Про безоплатну правову допомогу» [4] в червні 2011 року Україна поклала на себе зобов'язання щодо правового захисту соціально-вразливих верств населення і покращення доступу до системи правосуддя через надання безоплатної правової допомоги.

За словами П. Петренка, «Система безоплатної правової допомоги діє. І це дійсно один з найбільш успішних соціальних проектів Міністерства юстиції України, Уряду та наших міжнародних партнерів».

Лише декілька фактів:

– система надання безоплатної правової допомоги в Україні –